

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-534/13

**Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare κ.λπ.
κατά
Fipa Group Srl κ.λπ.**

(αίτηση του Consiglio di Stato για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Προδικαστική παραπομπή — Άρθρο 191, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ — Οδηγία 2004/35/ΕΚ — Περιβαλλοντική ευθύνη — Εθνική ρύθμιση μη προβλέπουσα τη δυνατότητα της διοικήσεως να επιβάλει, στους κυρίους γηπέδων στα οποία έχει διαπιστωθεί ρύπανση χωρίς εκείνοι να φέρουν ευθύνη για τη ρύπανση αυτή, την εφαρμογή προληπτικών μέτρων και μέτρων αποκαταστάσεως, αλλά απλώς υποχρέωση αποδόσεως των δαπανών για τις ενέργειες της διοικήσεως — Συμφωνία με την αρχή “ο ρυπαίνων πληρώνει” καθώς και τις αρχές της προφυλάξεως, της προληπτικής δράσεως και της επανορθώσεως κατά προτεραιότητα στην πηγή των ζημιών που προκαλούνται στο περιβάλλον»

Περίληψη – Απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 4ης Μαρτίου 2015

1. *Περιβάλλον — Πρόληψη και αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας — Αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» — Άρθρο 191, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ — Δυνατότητα επίκλησης εκ μέρους των εθνικών αρχών προκειμένου να επιβάλουν προληπτικά μέτρα και μέτρα αποκαταστάσεως — Δεν υφίσταται*

(Άρθρα 191 § 2 ΣΛΕΕ και 192 ΣΛΕΕ)

2. *Περιβάλλον — Πρόληψη και αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας — Περιβαλλοντική ευθύνη — Οδηγία 2004/35 — Αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» — Περίπτωση κατά την οποία είναι αδύνατο να προσδιορισθεί ο υπεύθυνος για τη ρύπανση γηπέδου ή να απαιτηθεί από αυτόν η λήψη μέτρων αποκαταστάσεως — Εθνική ρύθμιση προβλέπουσα την υποχρέωση των κυρίων των γηπέδων στα οποία έχει διαπιστωθεί ρύπανση, χωρίς εκείνοι να φέρουν ευθύνη για τη ρύπανση αυτή, να αποδώσουν τις δαπάνες για τις ενέργειες της αρμόδιας αρχής — Επιτρεπτό*

(Οδηγία 2004/35 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου)

1. Δεδομένου ότι το άρθρο 191, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, με το οποίο διατυπώνεται η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», αφορά τη δράση της Ένωσης, δεν χωρεί επίκληση της διατάξεως αυτής από ιδιώτες προκειμένου να αποκλεισθεί η εφαρμογή εθνικής ρυθμίσεως, που αφορά τομέα σχετικό με την πολιτική περιβάλλοντος, εφόσον δεν έχει εφαρμογή καμία ρύθμιση της Ένωσης θεσπισθείσα βάσει του άρθρου 192 ΣΛΕΕ στο πεδίο εφαρμογής της οποίας εμπίπτει ειδικώς η οικεία περίπτωση.

Ομοίως, δεν χωρεί επίκληση του άρθρου 191, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ από τις αρμόδιες αρχές στον τομέα του περιβάλλοντος προκειμένου να επιβληθούν, ελλείψει εθνικού νομικού ερείσματος, προληπτικά μέτρα και μέτρα αποκαταστάσεως.

(βλ. σκέψεις 40, 41)

2. Η οδηγία 2004/35, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας, έχει την έννοια ότι δεν αντιβαίνει σε αυτήν εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη στις υποθέσεις της κύριας δίκης, βάσει της οποίας, σε περίπτωση κατά την οποία είναι αδύνατο να προσδιορισθεί ο υπεύθυνος για τη ρύπανση γηπέδου ή να απαιτηθεί από αυτόν η λήψη μέτρων αποκαταστάσεως, δεν επιτρέπεται στην αρμόδια αρχή να επιβάλει την εφαρμογή των προληπτικών μέτρων και των μέτρων αποκαταστάσεως στον κύριο του γηπέδου αυτού, ο οποίος δεν ευθύνεται για τη ρύπανση, δεδομένου ότι ο κύριος αυτός υποχρεούται απλώς να αποδώσει τις δαπάνες για τις ενέργειες της αρμόδιας αρχής εντός των ορίων της, καθοριζομένης κατόπιν των ενεργειών αυτών, αγοραίας αξίας της εκτάσεως.

(βλ. σκέψη 63 και διατακτ.)